

Geld voor goede projecten
Europese structuurfondsen
bieden Nederland nieuwe
_kansen

Maria van der Hoeven
Minister van Economische Zaken

De Europese structuurfondsen staan vanaf 2007 weer open voor nieuwe aanvragen. Bedrijven, kennisinstellingen, overheden en andere organisaties kunnen een beroep doen op deze fondsen. Ik ben er zeker van dat in Nederland tal van goede bestemmingen te vinden zijn voor dit geld. Zolang die projecten bijdragen aan de versterking van ons concurrentievermogen, aan ons vermogen om te innoveren of aan de duurzame ontwikkeling van onze steden en regio's, komen ze in aanmerking.

Ik roep iedereen op kennis te nemen van de structuurfondsen. Ze bieden veel kansen om nationaal en internationaal samen te werken aan de uitvoering van goede projecten. Deze brochure geeft in kort bestek een overzicht van de mogelijkheden. Met verwijzingen naar websites en organisaties die u verder kunnen helpen.

Europa is volop in beweging. Lag voorheen de nadruk in het Europese economisch beleid op het wegwerken van verschillen, nu is het doel veel breder. Europa wil sterk, concurrerend en duurzaam zijn. Daarbij horen innovatie en duurzame groei. Dat schept nieuwe kansen voor Nederland als rijkere lidstaat. Natuurlijk blijft Europa daarnaast de economieën van de minder welvarende lidstaten helpen versterken.

Nederland mag zich niet in slaap laten sussen door zijn relatieve welvaart. De concurrentie komt uit de hele wereld en vooral uit de opkomende markten. Daarnaast worden we geconfronteerd met veranderingen in het klimaat welke grote invloed kunnen hebben op onze concurrentiepositie en de leefomgeving in Nederland. Versterking van ons concurrentievermogen en blijvend duurzaam innoveren zijn het antwoord. Een antwoord dat Europa uit volle overtuiging wil geven.

Maria van der Hoeven
Minister van Economische Zaken

— Voorwoord

Er is voor de programma periode 2007 - 2013 € 1.907 mln. beschikbaar als Europese bijdrage aan regionaal beleid in Nederland. Een groot deel van dat geld is aan te vragen via de programma's van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Dat kan in principe door iedereen. Bovendien deelt nu ook het westen van Nederland mee. Het geld is afkomstig uit de Europese structuurfondsen. Nederland stelt bovendien extra geld beschikbaar in de vorm van rijkscofinanciering.

Geld voor Nederland

Het geld voor Nederland komt uit twee Europese fondsen: het al genoemde EFRO en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Binnen deze fondsen fungeren tal van subsidie-regelingen en programma's, waarvan enkele speciaal gericht op het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). De eindverantwoordelijkheid voor beide fondsen ligt in Nederland bij het ministerie van Economische Zaken. De verantwoordelijkheid voor de afzonderlijke programma's en subsidieregelingen binnen het EFRO ligt meestal bij Economische Zaken, en in enkele gevallen bij VROM, en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ziet toe op de programma's binnen het Europees Sociaal Fonds. Meer informatie over het ESF is te vinden op www.agentschapszw.nl.

Nieuwe accenten binnen het EFRO

Nieuw ten opzichte van de vorige periode is het programma voor West Nederland. Dat is bestemd voor de provincies Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. Voor de landsdelen Oost

— Toelichting

(Overijssel en Gelderland), Noord (Groningen, Friesland en Drenthe) en Zuid (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) waren er al programma's en die zijn vernieuwd. Het accent ligt nu op het verder uitbouwen van de sterke punten van de regio's, en op innovatie. Het kabinet denkt dat daarmee de economische groei het beste is gediend.

Verder kent het EFRO enkele zogeheten Europese Territoriale samenwerkingsprogramma's, beter bekend als INTERREG. Dit zijn programma's waarbij Nederland samen met een of meer andere lidstaten meedoet. Nieuw ten opzichte van de vorige periode is het Maritiem Programma. Het accent in de nieuwe samenwerkingsprogramma's ligt bij economische structuurversterking volgens de Lissabonagenda. En vooral ook op duurzame ontwikkeling, zoals aangegeven in de Gothenburgagenda. De bedoeling is dat majeure en strategische projecten de voorkeur krijgen.

Fondsen interessant voor iedereen

Het geld uit het EFRO staat open voor aanvragen van ondernemers, overheden, kennisinstellingen en andere organisaties. De minister van Economische Zaken wil graag dat zoveel mogelijk partijen er gebruik van maken. Uw aanvragen moeten natuurlijk wel passen binnen de programma's en de thema's daarbinnen.

Als u werkt aan een project of een ontwikkeltraject dat aansluit bij één van de thema's, biedt de brochure informatie over hoe verder te gaan. Dat kan ook door te kijken op de website www.structuurfondsen.ez.nl. Daar is per programma aangegeven welk type projecten, innovaties of ontwikkelingen het beste past. Verder zijn er adressen opgenomen van uitvoeringsinstellingen bij wie u terecht kunt

voor meer informatie, hulp of ondersteuning. Of uw verzoek wordt gehonoreerd, bepaalt in laatste instantie de uitvoerder van het programma. De uitvoerder maakt gebruik van het advies van een beoordelingscommissie, die adviseert nadat ze heeft vastgesteld of het verzoek past binnen het programma. Bij de programma's Noordzee, Noordwest-Europa en Interregionaal bepalen de lidstaten dat. En natuurlijk is de Europese wet- en regelgeving van toepassing. Hierover leest u meer verderop in deze brochure.

Aanvragen kan op ieder moment

De toewijzing van geld uit de fondsen vindt in principe plaats volgens de regel: 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt.' Er zijn dus geen specifieke periodes waarin de aanvraag moet worden ingediend. Dit geldt voor de vier op de landsdelen gerichte programma's en voor de vier grensoverschrijdende INTERREG-programma's. Voor deze programma's kan dus op elk moment de aanvraag worden ingediend. Aanvragen kan via de programma's. De contact gegevens staan verderop in deze brochure.

De andere drie INTERREG-programma's zoals het Noordzee, Noordwest Europa en het Interregionaal programma – waar alle 27 lidstaten aan meedoen – werken wel met specifieke periodes van indiening, zogeheten tenders. Meestal vinden die tweemaal per jaar plaats. Meer informatie hierover en over de termijnen voor de aanvragen is te vinden op www.vrom.nl/interreg.

Europees regionaal beleid

Het geld waarmee Europa de regionale ontwikkeling stimuleert, vindt zijn weg via drie fondsen: het Cohesiefonds, het Europese Fonds

voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Deze fondsen zijn daarmee een van de belangrijkste beleidsinstrumenten van Europa.

Deze instrumenten dienen om het concurrentievermogen van de regio's te versterken, de werkgelegenheid in de regio's te bevorderen en een duurzamere ontwikkeling van onze steden en regio's mogelijk te maken. Daarnaast richten deze fondsen zich op het stimuleren van samenwerking tussen Europese regio's.

Rijks cofinanciering

De leidende gedachte bij de structuurfondsen is samenwerking – bij de uitvoering en bij de financiering. Daarom is naast het Europese geld ook altijd cofinanciering nodig vanuit nationale, regionale of lokale overheden. Of van private partijen, zoals bedrijven of kennisinstellingen.

Nederland stelt bij alle programma's extra geld beschikbaar, bij wijze van rijkscofinanciering. De landsdelige programma's ontvangen het grootste deel.

Het hangt van het soort programma af of de aanvrager iets bijzonders moet doen om voor dit extra geld in aanmerking te komen. Bij de INTERREG-programma's gelden aparte aanvraagprocedures. Bij de landsdelige programma's niet. In beide gevallen wijst het loket de weg. Zodra u contact opneemt, worden de mogelijkheden besproken.

Europese Wet- en Regelgeving

De structuurfondsprogramma's zijn gebaseerd op Europese wet- en regelgeving. Belangrijk zijn hierbij de Europese verordeningen die ten grondslag liggen aan deze programma's, maar vooral ook de regels voor steun en aanbesteden. Meer informatie hierover vindt u op de website www.structuurfondsen.ez.nl

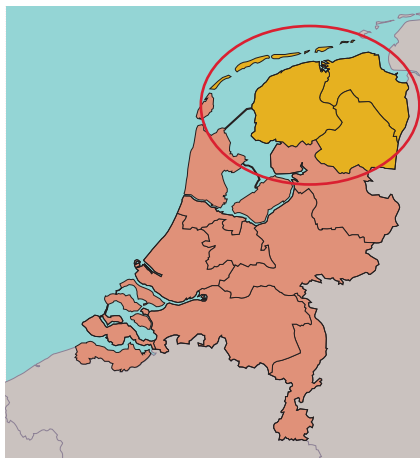
U vindt hier de belangrijkste informatie over de programma's overzichtelijk gerangschikt. Eerst de 'nationale' programma's: de vier op de landsdelen gerichte programma's en het ESF.

Vervolgens de INTERREG- programma's. Vier programma's zijn grensoverschrijdend en vragen samenwerking met tenminste één partner in een andere lidstaat, grenzend aan Nederland: het programma Maas-Rijn, Duitsland-Nederland, Vlaanderen-Nederland en het Maritiem programma.

Twee programma's zijn transnationaal en vragen samenwerking met tenminste één partner in een lidstaat in het werkingsgebied: het programma Noordwest Europa en het programma Noordzee. En tenslotte het programma Interregionale Samenwerking dat samenwerking vereist met tenminste twee partners, van wie tenminste één in een andere lidstaat in het werkingsgebied, en het programma URBACT, de stedelijke variant daarvan.

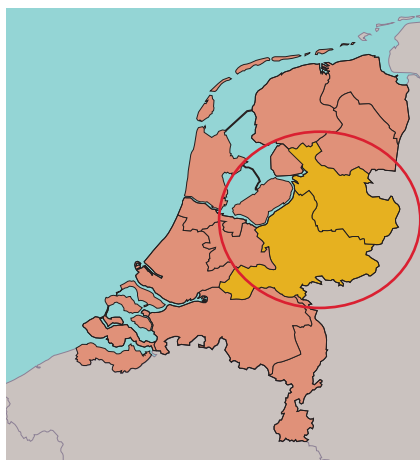
Overzicht van de - programma's

Nationale programma's

Programma Noord-Nederland

Type	Programma gericht op de versterking van het regionaal concurrentievermogen
Totaal programmabedrag	€ 373 mln.
Belangrijkste thema's:	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking kennispositie en innovatiekracht in sectoren water-, sensortechnologie en energie • ICT toepassingen bij MKB • Kennistransfers • Bedrijventerreinen (revitalisering openbare ruimten, veiligheid en parkmanagement) • Ontsluiting topattracties en bovenregionale voorzieningen • Innovaties in toerisme en vervoer • Opwaardering stedelijk voorzieningenniveau (stedelijke centra, cultureel en toeristisch) • Locaties voor kennisgeoriënteerde bedrijvigheid
Contact	<p>Uitvoeringsorganisatie SNN Postbus 779 9700 AT Groningen Tel: +31 (0) 50 522 4900 Fax: +31 (0) 50 527 6091 E-mail: uo@snn.eu Website: www.snn.eu</p>

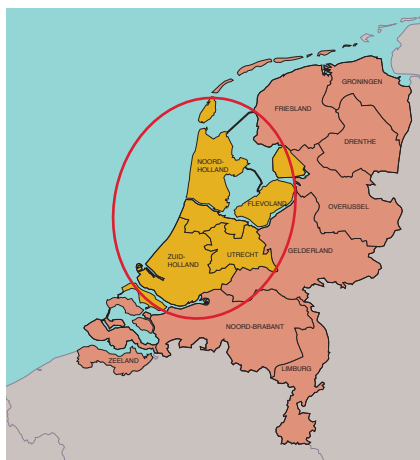
Programma Oost-Nederland

Type	Programma gericht op de versterking van het regionaal concurrentievermogen.
Totaal programmabedrag	€ 363 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Innovaties in food, health en technology • Kennisinfrastructuur (bedrijfsverzamelgebouwen, broedplaatsen, vraagbundeling breedband) en marktgericht innoveren • Innovatief vervoer; aansluiting op hoofdtransportassen • Onsluiting werklocaties • Herontwikkeling stations en centrumgebieden • Groen en blauw rond de steden • Veiligheid, toegankelijkheid en ontwikkeling in de steden
Contact	Provincie Gelderland, EU-Programmasecretariaat Postbus 9090 6800 GX Arnhem Tel: +31 (0) 26 359 9724 Fax: +31 (0) 26 359 9209 E-mail: eu@prv.gelderland.nl Website: www.go-oostnederland.eu en www.gelderland.nl

Programma Zuid-Nederland

Type	Programma gericht op de versterking van het regionaal concurrentievermogen.
Totaal programmabedrag	€ 462 mln.
Belangrijkste Thema's:	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie en R&D intensivering in sectoren: <ul style="list-style-type: none"> - high tech systemen en materialen - food en nutrition - life sciences & medische technologie - nieuwe energie - logistieke en procesenergie (vooral in zuidwest) • Toerisme (met name Zeeland) • Kwaliteitsverbetering bedrijvenlocaties • Groen-, cultuur- en natuur in innovatief ruimtelijke concepten • Transformatie binnensteden • Milieukwaliteit stedelijk vervoer
Contact	Stimulus Programmamanagement Postbus 585 5600 AN Eindhoven Tel: +31 (0) 40 237 0100 E-mail: info@stimulus.nl Website: www.op-zuid.nl en www.stimulus.nl

Programma West-Nederland

Type	Programma gericht op de versterking van het regionaal concurrentievermogen.
Totaal programmabedrag	€ 770 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Milieu-innovaties • Innovaties gericht op duurzame energie, verbetering luchtkwaliteit (bijvoorbeeld bij vrachtafhandeling, goederen- en personenvervoer) • Revitalisering en herinrichting bedrijventerreinen • Verruiming en verbetering gebruikswaarde groen en water om de stad • Greenports, ontsluiting bedrijven en kantoorlocaties • Verbeteren leefklimaat in de binnensteden
Contact	Website: www.kansenvoorwest.nl

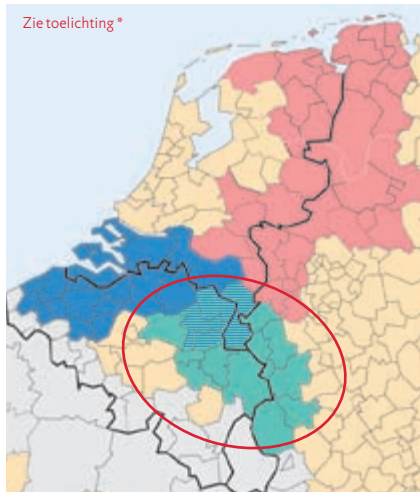

Programma Europees Sociaal Fonds

Type	Nationaal programma gericht op het scheppen van nieuwe en betere banen en versterking van de arbeidsmarkt
Totaal programmabedrag	€ 830 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroting van het aanpassingsvermogen van werknemers en ondernemingen • Vergroting van het arbeidsaanbod • Meer en effectiever investeren in menselijk kapitaal
Contact	Agentschap SZW, Team ESF Postbus 93249 2509 AE Den Haag Tel: +31 (0) 70 315 20 00 Fax: +31 (0) 70 315 21 00 E-mail: esf@agentschapszw.nl Website: www.agentschapszw.nl

Grensoverschrijdende programma's

Zie toelichting *

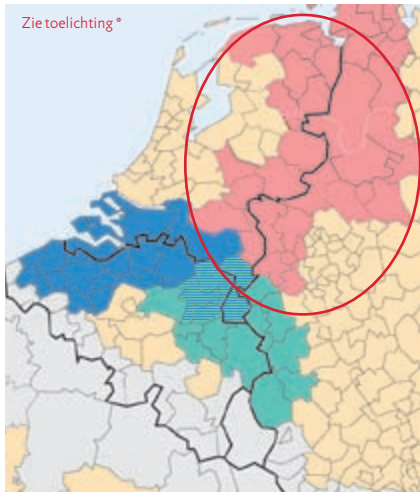

Programma Maas-Rijn (INTERREG IVA)

Type	Grensoverschrijdende samenwerking (tenminste met 1 partner van een andere lidstaat in het gebied)
Totaal programmabedrag	€ 144,1 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en innovatie en meer en betere banen • Natuur en milieu, energie, mobiliteit • Gezondheidszorg, culturele diversiteit en veiligheid
Contact	Programmamanagement Euregio Maas-Rijn Gospertstrasse 1 4700 Eupen België Tel: +32 (0) 87 789 640 Fax: +32 (0) 87 789 633 E-mail: info@euregio-mr.eu Website: www.interregemr.eu

* Het programmagebied op dit kaartje is indicatief. Een kaart met het exacte werkingsgebied is te vinden op de website van het programma.

Zie toelichting*

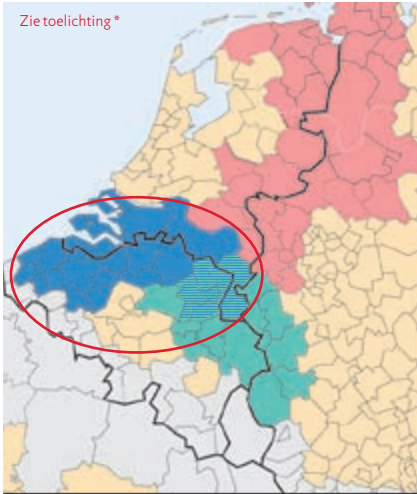

Programma Deutschland-Nederland

Type	Grensoverschrijdende samenwerking (tenminste met 1 partner van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 293,9 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Economie, technologie en innovatie • Duurzame regionale ontwikkeling • Integratie en maatschappij
Contact	Gemeenschappelijk INTERREG-secretariaat Emmericher Strasse 24 47533 Kleve Duitsland Tel: +49 (0) 2821 793029 Fax: +49 (0) 2821 793050 E-mail: gis@euregio.org Website: www.deutschland-nederland.eu

* Het programmagebied op dit kaartje is indicatief. Een kaart met het exacte werkingsgebied is te vinden op de website van het programma.

Zie toelichting *

Programma Vlaanderen – Nederland (INTERREG IVA)

Type	Grensoverschrijdende samenwerking (tenminste met 1 partner van de andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 189,7 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie en uitbouw kenniseconomie • Grensoverschrijdend ondernemen • Versterking economische structuur en omgevingsfactoren • Natuur en landschap • Duurzaam gebruik van natuurlijke rijkdommen • Grensoverschrijdende culturele integratie • Welzijn
Contact	Interreg Vlaanderen-Nederland Albert Building Belpairestraat 20 B10 2600 Antwerpen (Berchem) België Tel: +32 (0)3 240 69 20 Fax: +32 (0)3 240 69 29 E-mail: info@grensregio.eu Website: www.grensregio.eu

* Het programmagebied op dit kaartje is indicatief. Een kaart met het exacte werkingsgebied is te vinden op de website van het programma.

Programma 2 Zeeën (INTERREG IVA)

Type	Grensoverschrijdende samenwerking (tenminste met 1 partner van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 320 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Concurrerende economie en toegankelijkheid • Veilig en gezond milieu • Goede levenskwaliteit
Contact	Contactpunt Nederland: Provincie Zeeland Mevr. J. Ensing Postbus 153 4330 AD Middelburg Tel: 0118 631096 E-mail: j.ensing@zeeland.nl Website: www.interreg4a-2mers.eu

Transnationale programma's

Programma Noordwest Europa (INTERREG IVB)

Type	Transnationale samenwerking (tenminste met 1 partner van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 700 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten van het innovatief vermogen • Duurzame ontwikkeling en milieu • Versterken bereikbaarheid • Attractieve regio's
Contact	<p>Contactpersonen voor Nederland Actuele adresgegevens op: www.nweurope.eu www.senternovem.nl/interreg www.vrom.nl/interreg</p> <p>PSR en CETSII-regeling: www.senternovem.nl/interreg</p> <p>Programmasecretariaat Noordwest Europa: "Les Arcuriales", 6th Floor, 45, rue de Tournai, Entrée D, F-59000 Lille, France Tel: +33 (0)3 20 78 55 00 Fax: +33 (0)3 20 55 65 95 E-mail: nwe@nweurope.eu Website: www.nweurope.eu</p>

Programma Noordzee (INTERREG IVB)

Type	Transnationale samenwerking (tenminste met 1 partner van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 280 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis & innovatie • Duurzame ontwikkeling en milieu • Vergroten bereikbaarheid • Attractieve regio's
Contact	<p>Contactpersoon in Nederland Actuele adresgegevens op: www.northsearegion.eu www.senternovem.nl www.vrom.nl/interreg</p> <p>PSR en CETS-regeling: www.senternovem.nl/interreg</p> <p>Programmasecretariaat Noordzee Jernbanegade 22 DK-8800 Viborg Denemarken Tel: +45 8728 8070 Fax: +45 8660 1680 Email: info@northsearegio.eu Website: www.northsearegion.eu</p>

Interregionale programma's

Programma Interregionale Samenwerking (INTERREG IVC)

Type	Interregionale samenwerking (met tenminste 2 partners, waarvan tenminste 1 van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 405 mln.
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie en kenniseconomie • Milieu en risicopreventie
Contact	<p>Contactpersoon in Nederland Actuele adresgegevens op: www.vrom.nl/interreg www.interreg4c.eu</p> <p>PSR en CETSII-regeling: www.senternovem.nl/interreg</p> <p>Programmasecretariaat INTERREG IVC: Les Arcuriales – Entrée D, 5e étage 45 rue de Tournai 59000Lille France Tel: +33 328 144 100 Fax: +33 328 144 109 E-mail: info@interreg4c.eu Website: www.interreg4c.eu</p>

Programma URBACT

Type	Interregionale samenwerking (met tenminste 2 partners, waarvan tenminste 1 van een andere lidstaat in het werkingsgebied)
Totaal programmabedrag	€ 68.890.739
Thema's	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van ondernemerschap • Verbeteren van innovatie en kenniseconomie • Werkgelegenheid en menselijk kapitaal • Geïntegreerde ontwikkeling van achterstandswijken • Sociale integratie • Stedelijk leefmilieu • Stedelijke planning en governance.
Contact	<p>Contactpunt in Nederland: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Mevr. Els Beimers Tel: +31 (0) 70 426 6065 Fax: +31 (0) 70 426 7668</p> <p>Gezamenlijk technisch secretariaat Urbact DIV/URBACT 194, Avenu Président Wilson 93217 Saint Denis la Pleine Cedex Frankrijk Tel: +33 (0) 149174642 Email: e.meyer@urbact.eu Website: www.urbact.com</p>

Colofon

Dit is een publicatie van het
Ministerie van Economische Zaken

Den Haag, november 2008

Informatie

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
www.ez.nl
www.structuurfondsen.ez.nl
Publicatienummer: 08O135